

BORSA TRENDLERİ RAPORU

OCAK - ARALIK 2020

SAYI: XXXV

Değerli Okuyucularımız,

2020 yılının dördüncü çeyreğine ait Borsa Trendleri Raporu ile karşınızdayız.

BİST Tüm'ün piyasa değeri 2020 yıl sonunda TL bazında %60, ABD Doları bazında ise %30 değer kazanmıştır. Yıl boyunca yurt içi bireysel yatırımcıların Borsamıza olan ilgisi artarken, nominal işlem hacmi bir önceki yıla göre %184 artış göstermiştir. ABD Doları cinsinden işlem hacmi ise yıllık bazda %147 artış kaydetmiştir.

Yabancı yatırımcıların BİST Tüm işlem hacmindeki payı %22'ye, piyasa değerindeki payı ise %49'a gerilemiştir. Borsa İstanbul'da 2020 yılının ilk üç çeyreğinde net yabancı çıkışı görülmesine rağmen yılın son çeyreğinde bu durum tersine dönmüş ve net 1,4 milyar ABD Doları yabancı girişi yaşanmıştır. Borsa İstanbul yılı 4,6 milyar ABD Doları net yabancı çıkışı ile kapatmıştır.

Yıl sonunda Borsa İstanbul'daki toplam yatırımcı sayısı bir önceki yıl sonuna göre %65 artarak 1 milyon 988 bin 940 adet olmuştur.

Elde tutma süreleri hem yerli hem de yabancı yatırımcılarda tüm endekslerde 2012 yılından bu yana en düşük seviyelerine ulaşmıştır. BİST Tüm'de yerli yatırımcılar için 18 gün, yabancı yatırımcılar içinse 74 gün olarak gerçekleşmiştir.

Türkiye'de ihraç edilen özel sektör borçlanma araçlarının döviz cinsi dağılımına bakıldığında 2020'de Türk Lirası cinsinden borçlanma araçları hacmi yıllık bazda %14 artış kaydetmiştir. 2019'a kıyasla Türk Lirası cinsinden ihraçların ihraççı sayısı gerilerken; ISIN sayısı artmıştır.

İyi okumalar ve bir sonraki rapor dönemine kadar verimli çalışmalar dileriz,

MKK Genel Müdürü ve Yönetim Kurulu Üyesi

Ekrem Arıkan

TÜYİD Yatırımcı İlişkileri Derneği Başkanı

Aslı Selçuk

Yasal Uyarı: Borsa İstanbul’da işlem gören hisse senetlerine ilişkin önemli istatistikler bulabileceğiniz bu raporda yer alan değerlendirme ve bilgiler MKK tarafından açıklanan veriler esas alınarak hazırlanmıştır. Yatırım bilgi, yorum ve tavsiyeleri yatırım danışmanlığı kapsamında değildir ve sermaye piyasasındaki alım satım kararlarınızı destekleyecek yeterli bilgiyi içermeyebilir. Burada yer alan veriler ve bilgilerin tam ve doğru olduğu garanti edilemez; içerik, haber verilmeksizin değiştirilebilir. Tüm veriler, güvenilir olduğuna inanılan kaynaklardan alınmıştır. Bu kaynakların kullanılması nedeni ile ortaya çıkabilecek hatalardan MKK ve TÜYİD sorumlu değildir.

Raporun hazırlanmasını sağlayan Merkezi Kayıt Kuruluşu (MKK) Veri Depolama ve Raporlama Direktörlüğü Direktörü Özgür Uysal, Uzmanı Umur Polat’a, TÜYİD Yönetim Kurulu Üyesi Işıl Bük ile TÜYİD Üyesi Eren Öner ve Bahar Efeoğlu Ağar’a teşekkürlerimizi sunarız.

İÇİNDEKİLER

1. BORSA ŞİRKETLERİNİN ENDEKS BAZINDA DAĞILIMI	5
2. HALKA AÇIKLIK ORANLARI	5
3. PİYASA DEĞERLERİ	6
4. İŞLEM HACİMLERİ	7
5. YABANCI İŞLEMLERİ – NET GİRİŞ ÇIKIŞLAR	9
6. UYRUK BAZINDA İŞLEM HACMİ DAĞILIMI	10
7. UYRUK BAZINDA YATIRIMCI SAYISI VE PİYASA DEĞERİ	11
8. ENDEKS VE UYRUK BAZINDA YATIRIMCI SAYILARI	13
9. ENDEKS VE UYRUK BAZINDA PORTFÖY DEĞERLERİ (MİLYAR TL)	14
10. YABANCI YATIRIMCILARIN PORTFÖY DEĞERİ VE YATIRIMCI SAYISI SIRALAMASI	14
11. MENKUL KIYMET BAZINDA YATIRIMCI SAYISI VE PİYASA DEĞERİ	15
12. ELDE TUTMA SÜRELERİ	16
13. RİSK İŞTAHI ENDEKSİ	17
14. TÜRKİYE’DE İHRAÇ EDİLEN ÖZEL SEKTÖR BORÇLANMA ARAÇLARININ DÖVİZ CİNSİ BAZLI DAĞILIMI (KÜMÜLATİF)	20
15. TÜRKİYE’DE İHRAÇ EDİLEN TÜRK LİRASI CİNSİNDEN ÖZEL SEKTÖR BORÇLANMA ARAÇLARININ KIYMET TİPİ DAĞILIMI (KÜMÜLATİF)	21
16. TÜRKİYE’DE İHRAÇ EDİLEN ÖZEL SEKTÖR BORÇLANMA ARAÇLARINA YATIRIM YAPAN YATIRIMCILARIN UYRUK VE KİMLİK TİPİ BAZINDA DAĞILIMI (KÜMÜLATİF)	21
17. TÜRKİYE’DE İHRAÇ EDİLEN TÜRK LİRASI CİNSİNDEN ÖZEL SEKTÖR BORÇLANMA ARAÇLARININ İHRAÇÇI BAZINDA TARİHSEL HACİMLERİ (KÜMÜLATİF)	22
18. TÜRKİYE’DE İHRAÇ EDİLEN TÜRK LİRASI CİNSİNDEN ÖZEL SEKTÖR BORÇLANMA ARAÇLARININ VADE BAZINDA TARİHSEL HACİMLERİ (KÜMÜLATİF)	23

1. Borsa Şirketlerinin Endeks Bazında Dağılımı

2020 yıl sonu itibarıyla BIST Tüm’de işlem gören şirket sayısı 352’dir.

Endeks	2018 YS	2019 YS	2020 YS
BİST BANKA	13	14	14
BİST HOLDİNG VE YATIRIM	35	39	40
BİST TİCARET	17	17	18
BİST HİZMETLER	61	66	66
BİST MALİ	93	104	105
BİST SİNAİ	157	169	162
BİST TEKNOLOJİ	16	18	19
BİST TÜM	327	357	352

Borsa İstanbul’un 13 Aralık 2019 tarihli düzenlemesi sonucunda şirketlerin A-B-C-D Gruplaması kaldırılmıştır. Halka arzlar, Gelişen İşletmeler Piyasası’nda işlem gören şirketler ve C-D grubunda bulunan şirketlerin eklenmesi sonucunda BIST Tüm’de işlem gören şirket sayısı 2019 sonunda 357’ye yükselmiştir. 2020 yıl sonu itibarıyla ise BIST Tüm’de işlem gören şirket sayısı 352’ye düşmüştür.

2. Halka Açıklık Oranları

2020 yıl sonunda BIST Tüm’ün toplam halka açıklık oranında hafif yükseliş görülürken, fiili dolaşım oranı az da olsa düşmüştür.

ENDEKS	HALKA AÇIKLIK ORANI			HALKA AÇIKLIK ORANI (FİİLİ DOLAŞIM)		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020
BİST BANKA	37,45%	41,15%	44,60%	20,77%	20,24%	14,93%
BİST HOLDİNG VE YATIRIM	42,80%	41,64%	45,44%	33,67%	34,43%	35,82%
BİST TİCARET	61,40%	59,37%	54,81%	52,63%	49,90%	46,65%
BİST 030	44,30%	42,15%	47,92%	40,67%	38,95%	40,11%
BİST 050	41,11%	42,86%	47,10%	36,60%	37,75%	37,85%
BİST 100	41,69%	41,36%	43,62%	35,97%	34,87%	33,83%
BİST HİZMETLER	43,33%	40,80%	43,55%	38,36%	35,30%	34,95%
BİST MALİ	39,81%	41,83%	45,47%	25,18%	24,25%	21,41%
BİST SİNAİ	39,05%	39,60%	36,89%	30,58%	29,06%	25,54%
BİST TEKNOLOJİ	28,78%	32,42%	34,68%	27,45%	30,20%	31,35%
BİST TÜM	39,84%	40,70%	41,66%	29,47%	27,95%	25,51%

2020 yıl sonu fiili dolaşım halka açıklık oranları incelendiğinde bir önceki yıla göre en büyük düşüş BIST Banka endeksinde yaşanmıştır. Onu Sınai ve Ticaret endeksi takip etmektedir. Küçük de olsa son çeyrekte fiili dolaşım oranı en yüksek artış gösteren endeks BIST Holding ve Yatırım ile BIST Teknoloji endeksi olmuştur. BIST Tüm’ün fiili dolaşım halka açıklık değerinde 2019 yıl sonuna göre %2,4 gerileyerek %28’den %25,5 seviyesine gerilemiştir.

3. Piyasa Değerleri

2020 yıl sonunda BİST Tüm Piyasa Değeri TL bazında yıllık %60, ABD Doları bazında ise %30 değer kazanmıştır.

MİLYON TL	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2020	2019 Yılı Değişim	2020 Yılı Değişim
BİST BANKA	229.698	335.145	472.004	46%	41%
BİST HOLDİNG VE YATIRIM	102.712	132.889	185.320	29%	39%
BİST TİCARET	44.629	55.143	96.023	24%	74%
BİST 30	434.956	558.675	666.231	28%	19%
BİST 50	530.188	631.151	818.391	19%	30%
BİST 100	589.759	780.738	1.085.262	32%	39%
BİST HİZMETLER	152.460	204.928	295.030	34%	44%
BİST MALİ	363.190	528.212	764.536	45%	45%
BİST SİNAİ	239.836	335.129	641.539	40%	91%
BİST TEKNOLOJİ	30.385	30.730	57.885	1%	88%
BİST TÜM	785.872	1.098.998	1.758.990	40%	60%

MİLYON ABD DOLARI	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2020	2019 Yılı Değişim	2020 Yılı Değişim
BİST BANKA	43.495	56.422	64.301	30%	14%
BİST HOLDİNG VE YATIRIM	19.449	22.372	25.246	15%	13%
BİST TİCARET	8.451	9.283	13.081	10%	41%
BİST 30	82.362	94.053	90.761	14%	-4%
BİST 50	100.395	106.254	111.490	6%	5%
BİST 100	111.676	131.437	147.846	18%	12%
BİST HİZMETLER	28.870	34.500	40.192	20%	17%
BİST MALİ	68.773	88.925	104.153	29%	17%
BİST SİNAİ	45.415	56.419	87.397	24%	55%
BİST TEKNOLOJİ	5.754	5.173	7.886	-10%	52%
BİST TÜM	148.811	185.016	239,628	24%	30%

2020 yıl sonunda BİST Tüm'ün piyasa değeri TL bazında %60, ABD Doları bazında ise %30 değer kazanmıştır. 2020 yıl sonunda 2019 yıl sonuna göre ABD Doları bazında yalnızca BİST 30 (%4) endeksinde düşüş görülürken ABD Doları bazında en yüksek artış %55 ile BİST Sınai endeksinde yaşanmıştır. Onu %52 artış ile BİST Teknoloji endeksi takip etmiştir. BİST Ticaret endeksi ise dolar bazında son bir yılda %41 değer kazanmıştır.

4. İşlem Hacimleri

*2020 yılında BİST
Tüm'ün nominal
işlem hacmi yıllık
bazda %184 artış
göstermiştir.*

NOMİNAL DEĞER (Milyon)	2018	2019	2020	2018-2019 Değişim	2019-2020 Değişim
BİST BANKA	93.192	108.553	272.322	16%	151%
BİST HOLDİNG VE YATIRIM	48.430	58.266	197.986	20%	240%
BİST TİCARET	8.714	10.768	31.630	24%	194%
BİST 30	190.863	221.361	536.499	16%	142%
BİST 50	236.148	268.028	646.371	14%	141%
BİST 100	297.696	356.120	865.672	20%	143%
BİST HİZMETLER	73.230	96.912	277.804	32%	187%
BİST MALİ	172.215	228.241	707.112	33%	210%
BİST SİNAİ	129.505	150.016	367.904	16%	145%
BİST TEKNOLOJİ	6.769	9.136	20.201	35%	121%
BİST TÜM	381.719	484.305	1.373.021	27%	184%

MİLYON TL	2018	2019	2020	2018-2019 Değişim	2019-2020 Değişim
BİST BANKA	491.432	558.498	1.060.285	14%	90%
BİST HOLDİNG VE YATIRIM	142.179	161.744	811.712	14%	402%
BİST TİCARET	55.981	61.319	260.335	10%	325%
BİST 30	1.415.569	1.448.541	3.159.322	2%	118%
BİST 50	1.602.514	1.609.426	3.777.515	0%	135%
BİST 100	1.763.535	1.807.740	4.705.047	3%	160%
BİST HİZMETLER	470.925	539.964	1.431.573	15%	165%
BİST MALİ	692.095	825.005	2.522.052	19%	206%
BİST SİNAİ	668.888	615.719	2.174.793	-8%	253%
BİST TEKNOLOJİ	134.224	109.849	363.972	-18%	231%
BİST TÜM	1.966.132	2.090.537	6.492.391	6%	211%

MİLYON ABD DOLARI	2018	2019	2020	2018-2019 Değişim	2019-2020 Değişim
BİST BANKA	101.775	98.900	146.590	-3%	48%
BİST HOLDİNG VE YATIRIM	30.955	28.422	112.553	-8%	296%
BİST TİCARET	11.873	10.791	36.806	-9%	241%
BİST 30	296.901	256.370	442.361	-14%	73%
BİST 50	338.745	284.663	528.839	-16%	86%
BİST 100	374.845	319.464	658.995	-15%	106%
BİST HİZMETLER	101.297	95.312	203.078	-6%	113%
BİST MALİ	145.973	145.725	350.842	0%	141%
BİST SİNAİ	144.964	108.755	304.054	-25%	180%
BİST TEKNOLOJİ	27.339	19.390	52.326	-29%	170%
BİST TÜM	419.573	369.182	910.299	-12%	147%

2020 yılında Covid-19 pandemisi sebebiyle yaşanan belirsizliğin devam etmesi küresel piyasalarda yaşanan dalgalanmayı artırmış ve işlem hacimlerinde dikkat çekici yükselişlere sahne olmuştur. Borsa İstanbul nominal işlem hacmi 2019 yıl sonuna göre %184 artış göstermiştir. 2020 yılında ABD Doları cinsinden işlem hacmi yıllık bazda %147 artış kaydetmiştir. TL bazındaki işlem hacminde en yüksek yıllık artış %402 artış ile BIST Holding ve Yatırım endeksinde görülmektedir. BIST Holding ve Yatırım endeksini %325 ile BIST Ticaret takip etmiştir.

Önceki yıllarda BIST 30 ve BIST 50 hisselerinde işlem hacminin yoğunlaştığı görülürken 2020 yılında gerçekleşen işlemlerde BIST 100 ve BIST 100 dışındaki hisselerde gerçekleşen işlemlerin daha fazla olduğu görülmektedir. Son dönemde yerli yatırımcıların ilgisinin artmasını buna sebep olarak gösterebiliriz.

5. Yabancı İşlemleri – Net Giriş Çıkışlar

**2020'nin son
çeyreğinde BİST
Tüm'e net 1,4
milyar ABD Doları
net yabancı girişi
olmuştur.**

MİLYON ABD DOLARI	2018	2019	2020
BİST BANKA	(1.104)	146	(1.230)
BİST HOLDİNG VE YATIRIM	(67)	(200)	(688)
BİST TİCARET	(81)	27	(325)
BİST 30	(1.748)	(740)	(3.274)
BİST 50	(1.947)	(700)	(3.590)
BİST 100	(2.008)	(658)	(4.076)
BİST HİZMETLER	(431)	(55)	(1.175)
BİST MALİ	(1.209)	(163)	(2.178)
BİST SİNAİ	(542)	(311)	(1.344)
BİST TEKNOLOJİ	205	(27)	136
BİST TÜM	(1.977)	(556)	(4.562)

MİLYON ABD DOLARI	2020 1. Çeyrek	2020 2. Çeyrek	2020 3. Çeyrek	2020 4. Çeyrek
BİST BANKA	(643)	(776)	(776)	965
BİST HOLDİNG VE YATIRIM	(354)	(208)	(290)	164
BİST TİCARET	(100)	(11)	(144)	(70)
BİST 30	(1.784)	(1.524)	(1.468)	1.502
BİST 50	(1.942)	(1.573)	(1.473)	1.397
BİST 100	(2.163)	(1.705)	(1.631)	1.423
BİST HİZMETLER	(587)	(248)	(425)	84
BİST MALİ	(1.094)	(1.056)	(1.148)	1.120
BİST SİNAİ	(761)	(499)	(280)	196
BİST TEKNOLOJİ	1	61	113	(39)
BİST TÜM	(2.440)	(1.742)	(1.740)	1.361

2020 yılının ilk 3 çeyreğinde net yabancı çıkışı yaşanan Borsa İstanbul'da yılın son çeyreğinde bu durum tersine dönmüş ve net 1,4 milyar ABD Doları para girişi yaşanmıştır.

Borsa İstanbul'da 2020 yılının sonunda 4,6 milyar ABD Doları net yabancı para çıkışı yaşanmıştır. Diğer taraftan 2019 yılının tamamı incelendiğinde bu rakam 556 milyon ABD Doları seviyesindeydi.

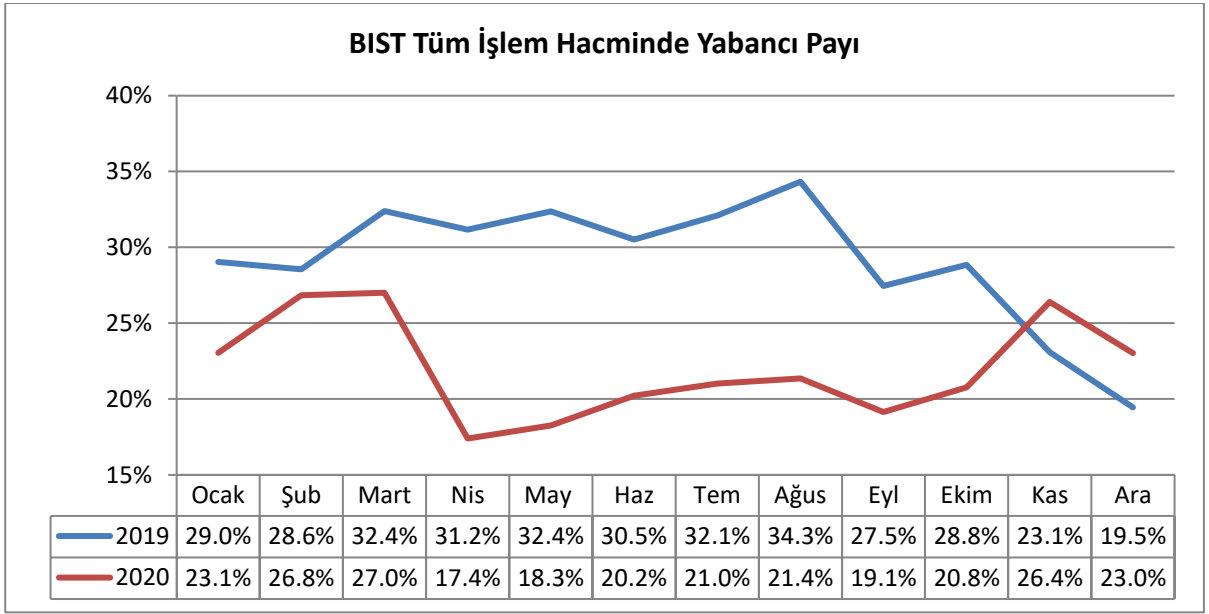
2020'nin 4. Çeyreğinde net yabancı para girişi en yüksek olan endeks 1,5 milyar ABD Doları ile BIST 30 endeksi olmuştur. En yüksek net yabancı çıkışı yaşanan endeks ise 70 milyon ABD Doları ile BIST Ticaret endeksi olmuştur. BIST Banka endeksinde ise 965 milyon ABD Doları girişi yaşanmıştır. Son dönemde yabancı para girişlerinde artışlar görülmektedir.

6. Uyruk Bazında İşlem Hacmi Dağılımı

ENDEKS	2020		2020 4Ç		2020 3Ç		2020 2Ç		2020 1Ç		2019		2019 4Ç	
	Yabancı	Yerli	Yabancı	Yerli	Yabancı	Yerli	Yabancı	Yerli	Yabancı	Yerli	Yabancı	Yerli	Yabancı	Yerli
BİST TÜM	22%	78%	23%	77%	21%	79%	19%	81%	26%	74%	29%	71%	24%	76%
BİST 030	28%	72%	28%	72%	26%	74%	24%	76%	34%	66%	35%	65%	32%	68%
BİST 050	27%	73%	27%	73%	26%	74%	23%	77%	33%	67%	34%	66%	30%	70%
BİST 100	25%	75%	26%	74%	24%	76%	22%	78%	30%	70%	32%	68%	27%	73%
BİST SİNAİ	21%	79%	22%	78%	19%	81%	18%	82%	25%	75%	24%	76%	21%	79%
BİST HİZMETLER	23%	77%	24%	76%	22%	78%	21%	79%	26%	74%	31%	69%	25%	75%
BİST TİCARET	29%	71%	28%	72%	32%	68%	27%	73%	29%	71%	43%	57%	30%	70%
BİST MALİ	22%	78%	24%	76%	20%	80%	18%	82%	26%	74%	32%	68%	25%	75%
BİST BANKA	27%	73%	27%	73%	24%	76%	20%	80%	35%	65%	35%	65%	30%	70%
BİST HOLDİNG VE YATIRIM	22%	78%	24%	76%	20%	80%	18%	82%	26%	74%	37%	63%	28%	72%
BİST TEKNOLOJİ	24%	76%	26%	74%	25%	75%	21%	79%	25%	75%	25%	75%	22%	78%

Yabancıların işlem hacminde en yüksek paya sahip olduğu endeks %29 ile BIST Ticaret, en düşük paya sahip olduğu endeks ise %21 ile BIST Sınai olmuştur.

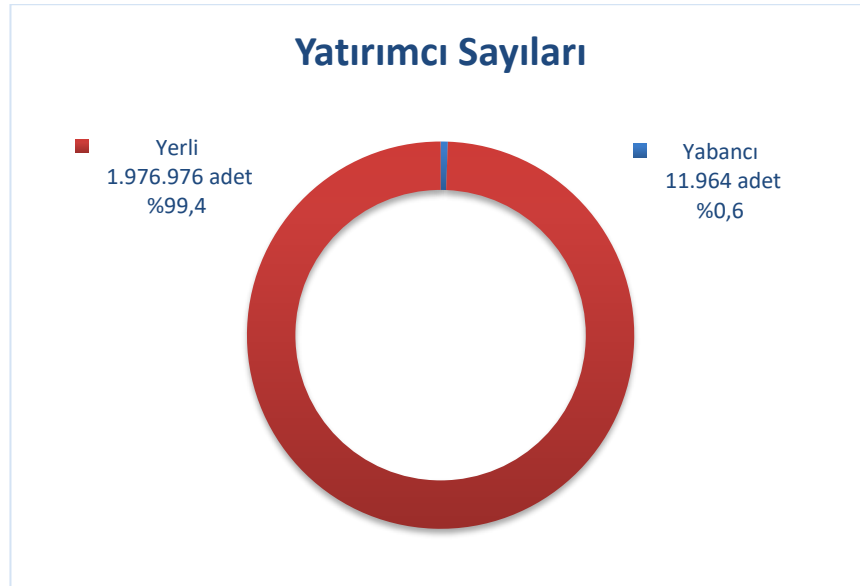
Yabancı yatırımcıların BIST Tüm işlem hacmindeki payı 2020 yılında %22 seviyesine gerilemiş ve bir önceki yıla göre kayda değer düşüşle 7 puan azalmıştır. 2020 yılı ikinci çeyrekte ise %19 ile 2013 yılı dördüncü çeyrekte bu yana en düşük seviyesine gerilemiştir. 2020 yılında tüm endeksler ve aylar bazında işlem hacminde en yüksek yabancı payı %38 ile Ağustos'ta BIST Ticaret'te, en düşük ise Nisan'da %16 ile BIST Holding ve Yatırım'da gerçekleşmiştir. 2020 yılında BIST Tüm işlem hacminde yabancı payı en yüksek seviyesine %27 ile Mart ayında ulaşmış ve en düşük seviyesine %17 ile Nisan ayında gerilemiştir.

7. Uyruk Bazında Yatırımcı Sayısı ve Piyasa Değeri

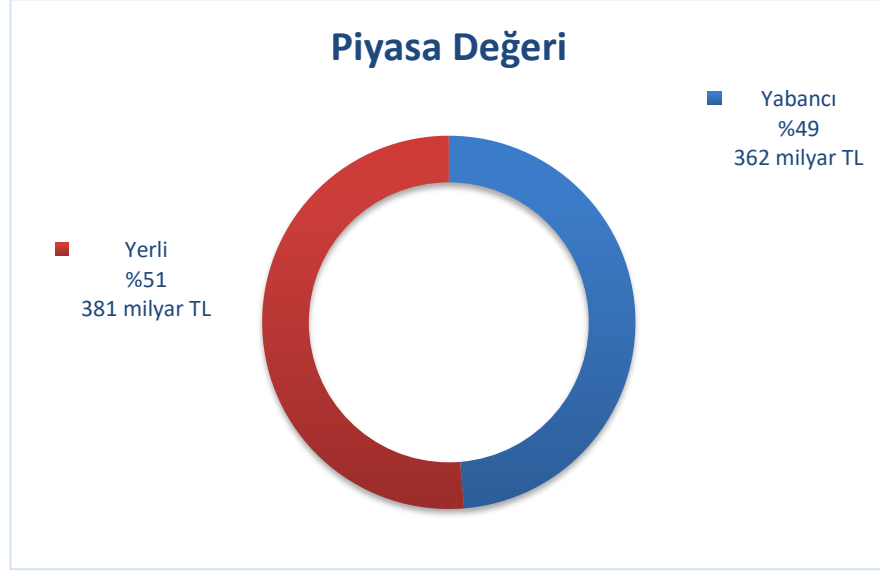
Aralık sonunda Borsa İstanbul'daki toplam yatırımcı sayısı bir önceki yıl sonuna göre %65 artarak 1 milyon 988 bin 940 adet olmuştur. Artış yerli ve yabancı gerçek yatırımcılardan ve yerli tüzel yatırımcılardan kaynaklanmıştır.

**Aralık itibarıyla
Borsa İstanbul'daki
1 milyon 989 bin
yatırımcının %99,4'ü
yerlidir.**

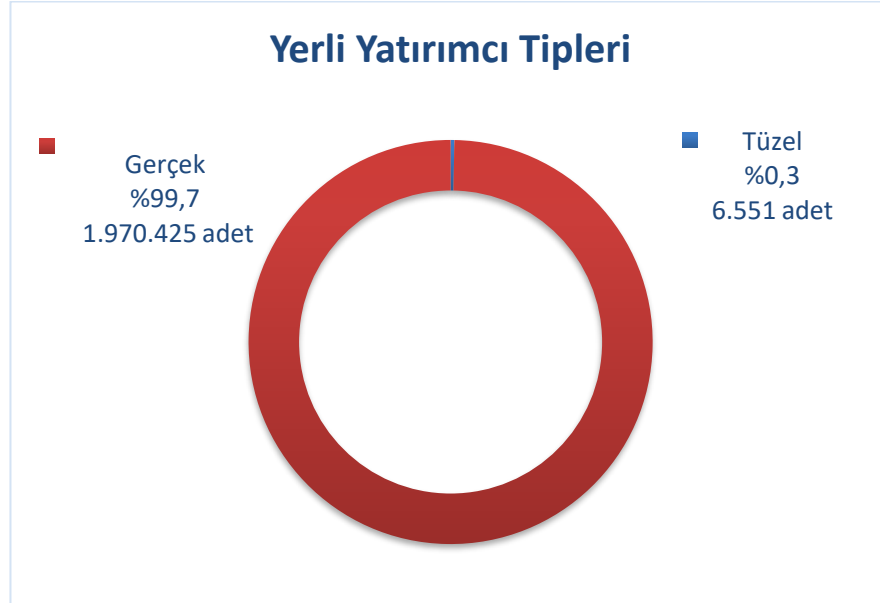

Ocak-Aralık döneminde BIST Tüm işlem hacminde %22 paya sahip olan yabancı yatırımcıların piyasa değerindeki payı, Aralık sonu itibarıyla %49'a gerilemiştir. Yabancıların elindeki hisse senetlerinin toplam değeri 362 milyar TL olmuştur.

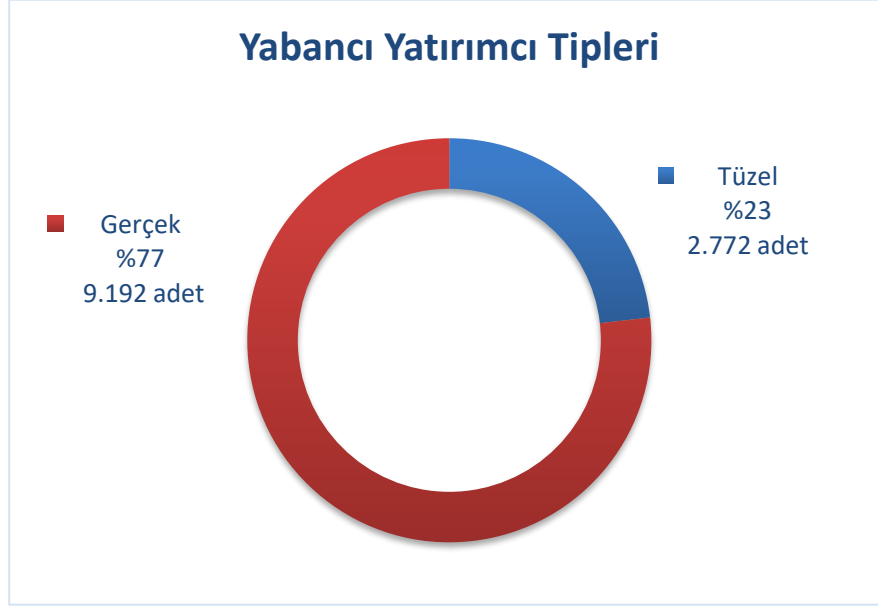
Toplam yatırımcı sayısının %0,6'sını oluşturan yabancı yatırımcıların işlem hacmindeki payı %22, piyasa değerindeki payı ise %49 olmuştur.

Yerli yatırımcıların %99,7'sini oluşturan bireysel yatırımcılar, yerli portföy değerinin %55'ini elinde bulundurmaktadır.

Yabancı yatırımcılar içinde kurumsal yatırımcıların payı %23'tür.

8. Endeks ve Uyruk Bazında Yatırımcı Sayıları

Yatırımcı Sayısı	Ara.20		Eyl.20		Haz.20		Mar.20		Ara.19	
	Yabancı	Yerli	Yabancı	Yerli	Yabancı	Yerli	Yabancı	Yerli	Yabancı	Yerli
BİST TÜM	11.776	1.929.051	11.222	1.708.697	10.715	1.520.191	9.996	1.300.985	9.564	1.157.689
BİST 100	8.555	1.377.711	8.264	1.289.410	7.950	1.200.747	7.358	1.029.311	8.793	975.510
BİST 30	7.016	1.044.751	6.870	1.012.199	6.647	947.605	6.290	802.611	5.989	711.529
BİST 50	7.644	1.187.862	7.522	1.130.002	7.205	1.046.162	6.817	898.283	6.433	802.240
BİST SİNAİ	6.086	1.191.124	5.696	1.031.103	5.357	894.484	4.901	744.631	4.584	655.223
BİST HİZMETLER	5.034	879.181	4.826	725.702	4.689	651.281	4.172	539.349	3.799	420.981
BİST MALİ	7.996	1.135.902	7.584	1.024.992	7.359	914.583	7.147	777.438	6.913	684.547
BİST TEKNOLOJİ	1.518	253.965	1.516	229.061	1.398	201.856	1.171	181.475	1.090	163.274
BİST TİCARET	2.424	390.355	2.228	192.058	2.212	166.434	1.942	146.087	1.778	104.174
BİST BANKA	3.560	469.063	3.576	481.148	3.497	447.572	3.436	379.106	3.334	335.979
BİST HOLDİNG VE YATIRIM	5.515	654.607	5.083	540.752	5.033	480.039	4.893	404.573	4.812	345.356

BİST Tüm'deki yabancı yatırımcı sayısı dördüncü çeyrekte artış göstererek Aralık sonunda 11.776 adet olmuştur. 2020 yıl sonunda 2019 yıl sonuna göre en fazla yabancı yatırımcı sayısı artışı 2.212 yatırımcı ile

BİST Tüm endeksinde görülürken, BİST 100 endeksi dışında diğer tüm endekslerde de yabancı yatırımcı sayısında artış gözlenmiştir.

9. Endeks ve Uyruk Bazında Portföy Değerleri (Milyar TL)

Portföy Değeri Milyar TL	Ara.20		Eyl.20		Haz.20		Mar.20		Ara.19	
	Yabancı	Yerli	Yabancı	Yerli	Yabancı	Yerli	Yabancı	Yerli	Yabancı	Yerli
BİST TÜM	362	371	293	307	267	253	219	155	273	174
BİST 100	225	248	163	209	182	176	154	105	200	123
BİST 30	172	147	120	123	139	109	124	62	165	71
BİST 50	198	188	147	160	164	137	143	81	181	89
BİST SİNAİ	85	151	66	118	58	97	47	60	65	68
BİST HİZMETLER	71	58	56	56	60	42	46	27	54	29
BİST MALİ	198	149	164	120	143	104	123	60	151	70
BİST TEKNOLOJİ	7	13	7	12	5	10	4	7	3	7
BİST TİCARET	35	18	32	15	33	13	24	8	24	8
BİST BANKA	160	50	137	45	113	47	98	21	113	25
BİST HOLDİNG VE YATIRIM	31	53	20	38	25	31	20	20	32	24

2020 yıl sonunda yıllık bazda yerli ve yabancılarda hem yatırımcı sayısı hem de portföy değeri BİST Tüm, BİST 30, BİST 50, BİST Sınai, BİST Hizmetler, BİST Mali, BİST Teknoloji, BİST Ticaret ve BİST Banka endekslerinde artış göstermiştir. Aralık 2020’de bir önceki yıl aynı döneme göre ise BİST Holding ve Yatırım dışındaki tüm endekslerde hem yerli hem de yabancı portföy değerlerinde artış görülmüştür.

10. Yabancı Yatırımcıların Portföy Değeri ve Yatırımcı Sayısı Sıralaması

Katar, Borsa İstanbul’da en yüksek portföy değerine sahip ülke olurken, Katar’da yerleşik yatırımcılar toplam yabancı yatırımların %31’ine sahiptir.

Adres Ülkesi	Portföy Değeri (Milyon \$)	Payı
KATAR	15.160	31%
AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ	10.817	22%
BİRLEŞİK KRALLIK	4.859	10%
LÜKSEMBURG	2.945	6%
İRLANDA	1.601	3%
HOLLANDA	1.029	2%
CAYMAN ADALARI	869	2%
BELÇİKA	850	2%
İSPANYA	777	2%
NORVEÇ	770	2%
DİĞER*	8.061	16%

* Türkiye’de yerleşik yabancı yatırımcılar hariçtir.

2020 sonu itibarıyla Borsa İstanbul’da en yüksek portföy değerine sahip ilk üç ülkenin Katar, ABD ve İngiltere olduğu görülmektedir. 2019 yıl sonuna göre ABD ve İngiltere’nin alımlarında kayda değer azalış gözlenirken, Katar artan alımları sonucunda en yüksek portföy değerine sahip ülke olmuştur. Diğer yandan 2019 yıl sonunda dördüncü sırada yer alan Birleşik Arap Emirlikleri’nin ise yatırımlarıyla bu dönemde ilk on beş ülke arasına giremediği görülmektedir.

2020 yıl sonunda bir önceki yıl sonuna göre yabancı yatırımcıların portföy değeri içerisinde Katar’ın payının %20’den %31’e yükseldiği, ABD’nin payının %26’dan %22’ye gerilediği ve İngiltere’nin payının ise %14’ten %10’a gerilediği görülmektedir. Ayrıca yılın üçüncü çeyreğinde %36 olan Katar’ın payının yılın son çeyreğinde %31’e gerilediği ve yine yılın üçüncü çeyreğinde %20 olan ABD’nin payının yılın son çeyreğinde %22’ye yükseldiği gözlenmiştir.

11. Menkul Kıymet Bazında Yatırımcı Sayısı ve Piyasa Değeri

	2019 Aralık		2020 Aralık	
Menkul Kıymet Türü	Yatırımcı Sayısı	Piyasa Değeri (Milyon TL)	Yatırımcı Sayısı	Piyasa Değeri (Milyon TL)
Borsa Yatırım Fonu	3.165	292	20.912	3.959
Devlet İç Borçlanma Araçları	50.344	232.248	23.696	184.312
Diğer Menkul Kıymetler	7.289	21.215	6.372	32.008
Fon	2.995.712	122.503	3.063.135	139.890
Özel Sektör Borçlanma Araçları	72.313	92.557	55.852	97.610
Pay Senedi	1.216.745	1.184.295	1.999.996	1.779.548
Yapılandırılmış Ürünler	5.664	67	24.768	372
Toplam		1.653.177		2.237.699

12. Elde Tutma Süreleri*

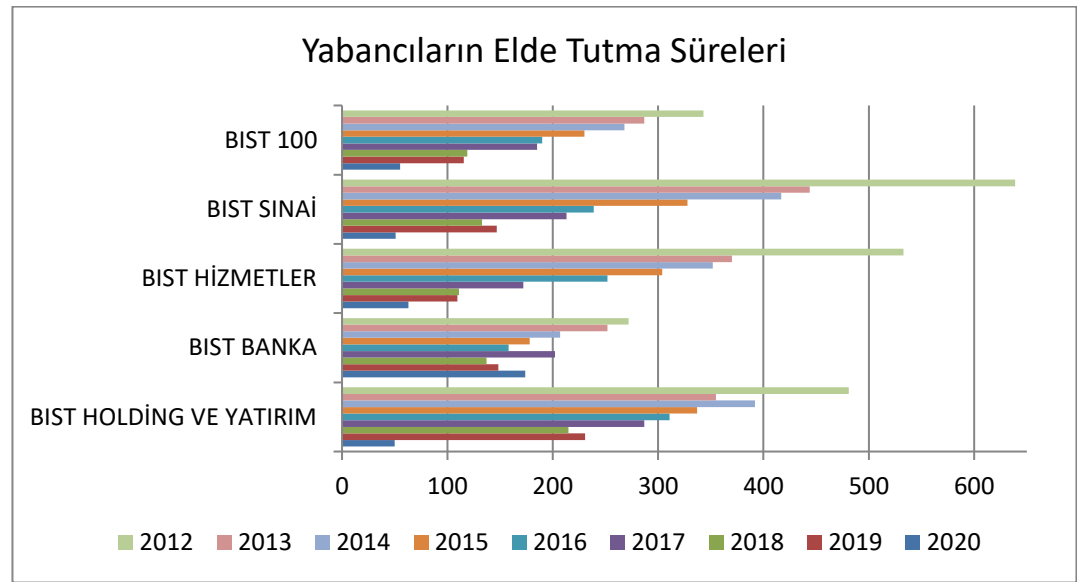
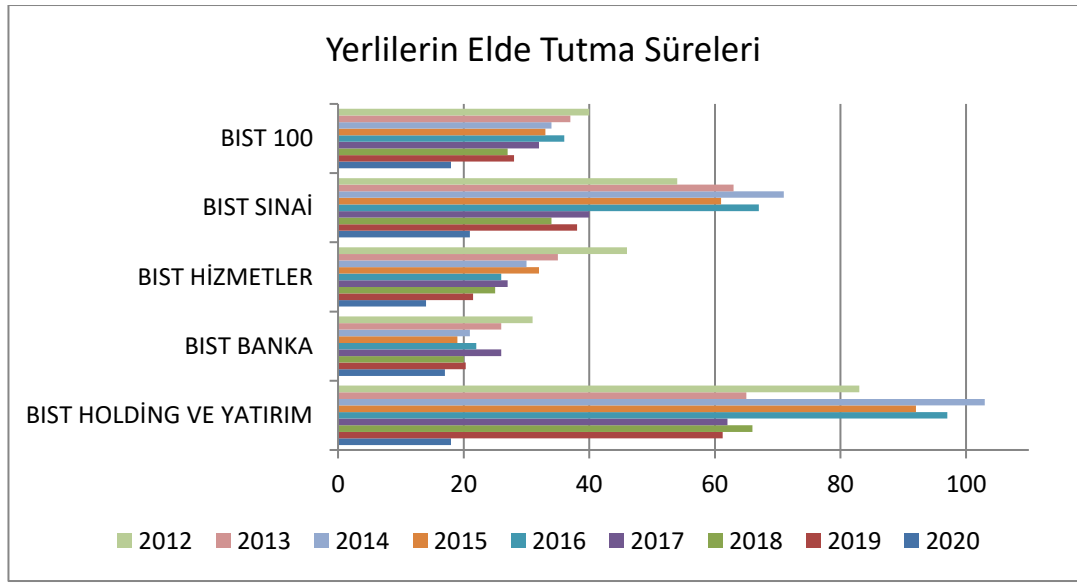
	2020		2019		2018		2017		2016		2015		2014		2013		2012	
	Yabancı	Yerli	Yabancı	Yerli	Yabancı	Yerli	Yabancı	Yerli	Yabancı	Yerli	Yabancı	Yerli	Yabancı	Yerli	Yabancı	Yerli	Yabancı	Yerli
BİST TÜM	74	18	140	31	133	31	201	35	212	42	251	39	290	41	313	42	389	46
BİST 100	55	18	115	28	119	27	185	32	190	36	230	33	268	34	287	37	343	40
BİST 30	58	16	109	23	113	21	185	32	178	31	214	28	243	26	260	27	305	33
BİST 50	58	17	113	26	114	24	182	29	182	33	223	30	259	29	279	30	330	35
BİST SİNAİ	51	21	147	38	133	34	213	40	239	67	328	61	417	71	444	63	639	54
BİST HİZMETLER	63	14	109	22	111	25	172	27	252	26	304	32	352	30	370	35	533	46
BİST MALİ	107	19	166	32	158	36	220	39	193	37	211	33	239	34	267	36	302	43
BİST TEKNOLOJİ	22	13	42	24	41	19	76	19	274	41	315	19	571	55	332	39	324	21
BİST TİCARET	148	24	322	65	287	80	464	80	461	55	571	50	688	66	651	63	837	41
BİST BANKA	174	17	149	20	137	20	202	26	158	22	178	19	207	21	252	26	272	31
BİST HOLDİNG VE YATIRIM	50	18	231	61	215	66	287	62	311	97	337	92	392	103	355	65	481	83

*Elde Tutma Süresinin hesaplanmasında, Amerika Sermaye Piyasası Otoritesi (SEC) tarafından Fonlara uygulanan elde tutma süresi formülü kullanılmıştır. Formül; alım ve satım işlemlerinden küçük değerin, portföyün yıllık ortalama değerine bölünerek 365 (gün sayısı) ile çarpılması esasına dayanmaktadır.

2020 yılı elde tutma sürelerinde hem yerli hem de yabancı yatırımcılarda bu analizin yapıldığı tüm endekslerde 2012 yılından bu yana en düşük seviyelerine ulaşmıştır.

2020 yılında yabancı yatırımcılarda 174 günle BİST Banka'da elde tutma süreleri en uzun olurken, 22 günle BİST Teknoloji'de en kısa olmuştur. Yerli yatırımcılarda ise 24 günle BİST Ticaret'te elde tutma süreleri en uzun olurken, 13 günle BİST Teknoloji'de en kısa olmuştur.

Öte yandan, Yabancı yatırımcılarda tüm endekslerde en uzun elde tutma süreleri 2012 senesinde kaydedilmiştir. En fazla BİST Ticaret'te 837 güne kadar çıktığı gözlenmiştir. Yerli yatırımcılarda en uzun elde tutma 2014'te 103 günle BİST Holding ve Yatırım'da görülmüştür.

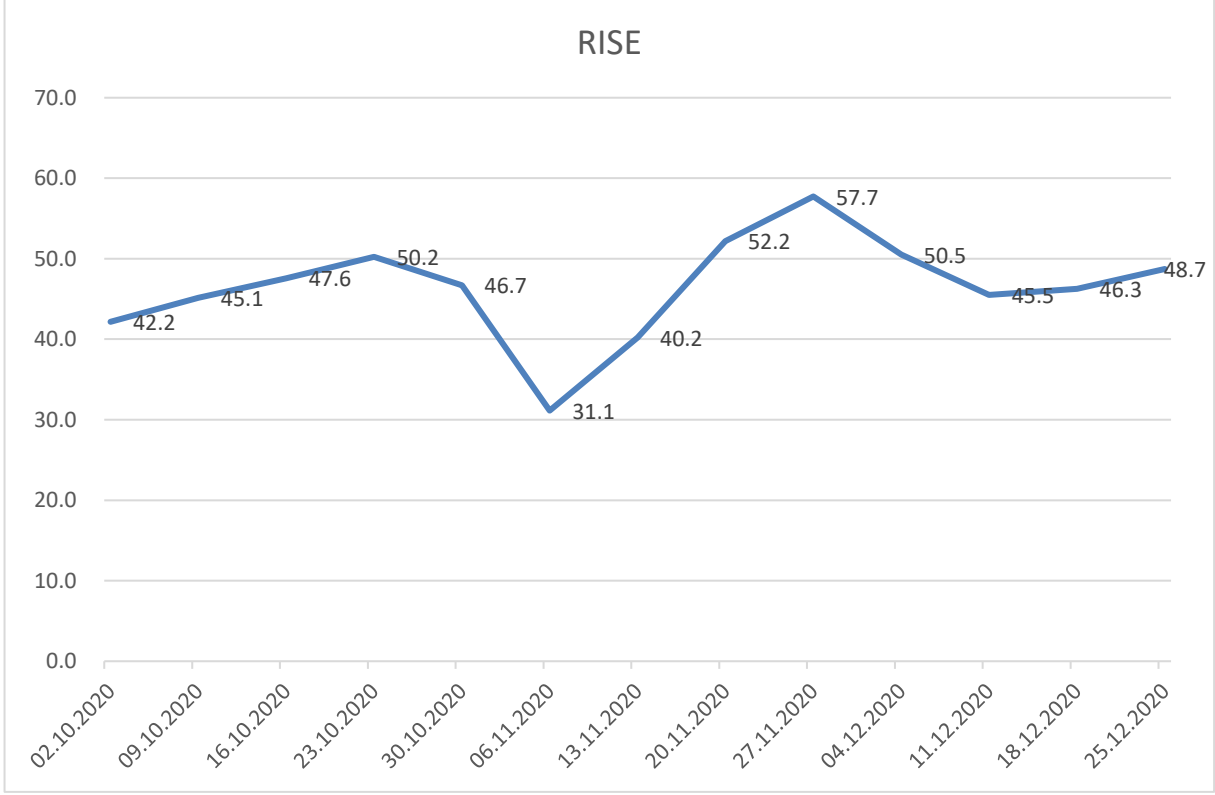

13. Risk İştahı Endeksi

Ekim-Aralık 2020

Aşağıda MKK tarafından 2020 yılının dördüncü ve son çeyrek döneminde açıklanan Yatırımcı Risk İştahı Endeksi (RISE) ile ilgili yorumlar yer almaktadır. 2020 Temmuz-Eylül döneminde RISE ortalama değeri 46,5 olarak hesaplanmıştır. RISE eşik değeri 50 olarak kabul edildiğinden, bu dönem ortalaması eşik değerine yaklaşık olarak gerçekleşmiştir. 2020 yılının dördüncü çeyreği eşik değerinin altında bir değer ile başlamış olup, Ekim ayında 1 kez Kasım ayında da 3 kez eşik değerinin üzerine çıkmıştır. 2020 yılının son çeyreğinde en

yüksek değer 27 Kasım 2020 tarihinde 57,7; en düşük değer ise 6 Kasım 2020 tarihinde 31,1 olarak gözlemlenmiştir. RISE değeri ilgili döneme 42,2 değeri ile başlamış olup; dönemi 48,7 değeri ile kapatmıştır.

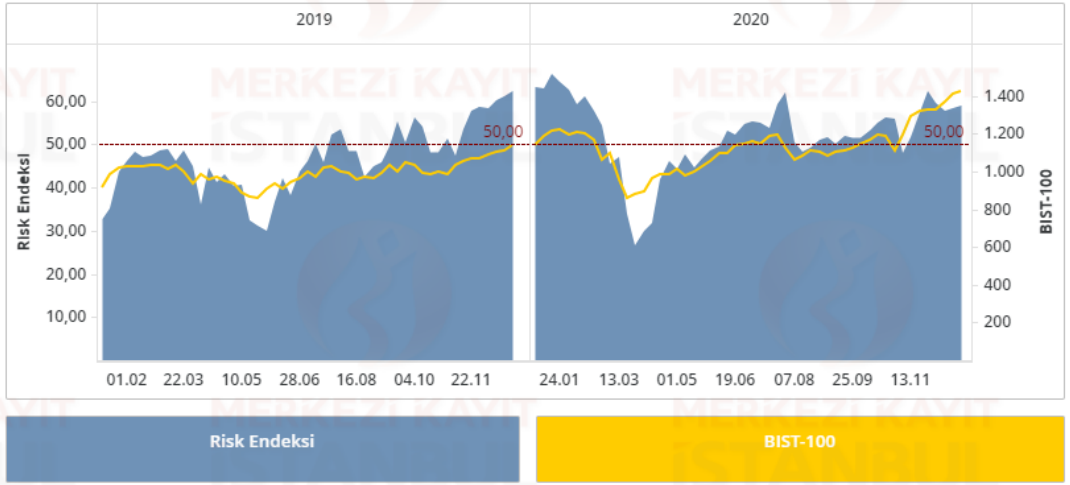

2020 yılının ikinci çeyreğindeki BIST 100 Endeksi trendine bakıldığında, Ekim ayı boyunca RISE ve BIST 100 değerlerinin genel olarak benzer yönde, dönem içerisindeki sonraki haftalarda ise farklı yönlerde hareket ettikleri görülmektedir.

RISE değerinin 2020 yılındaki seyrine bakıldığında; yıllık ortalama değerin 44,3 olduğu görülmektedir. 2020 yılında en yüksek RISE değeri (67,4) 17 Ocak 2020 tarihinde, en düşük RISE değeri (8,7) ise 27 Mart 2020 tarihinde gerçekleşmiştir.

Yatırımcı Tipi
Tüm Yatırımcılar
Yerli Yatırımcılar
Yabancı Yatırımcılar
Yerli Gerçek Kişiler
Yerli Tüzel Kişiler
Yerli Fonlar
Nitelikli Yatırımcılar

Metot
RISE SEVİYE METODU
RISE DEĞİŞİM METODU

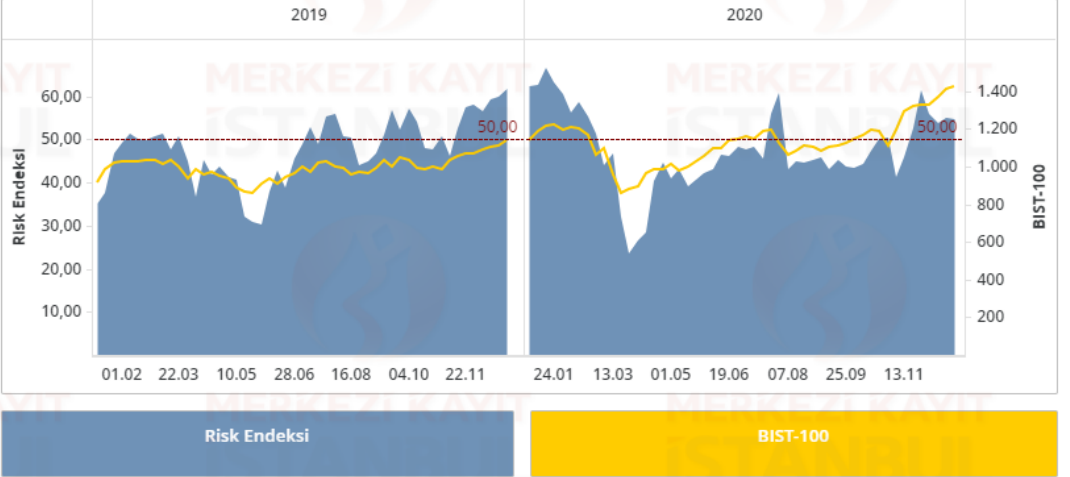

Risk Endeksi

Son Değer	57	Sene Başına Göre Değişim (%)	-2,76
Bir Hafta Öncesine Göre Değişim	-7,72	Aylık En Düşük Değer	(05.02.2021) 57.12
Bir Ay Öncesine Göre Değişim	-4,50	Aylık En Yüksek Değer	(05.02.2021) 57.12
Üç ay Öncesine Göre Değişim	10,55	Yıllık En Düşük Değer	(05.02.2021) 57.12
Bir Yıl Öncesine Göre Değişim	-3,53	Yıllık En Yüksek Değer	(29.01.2021) 61.9

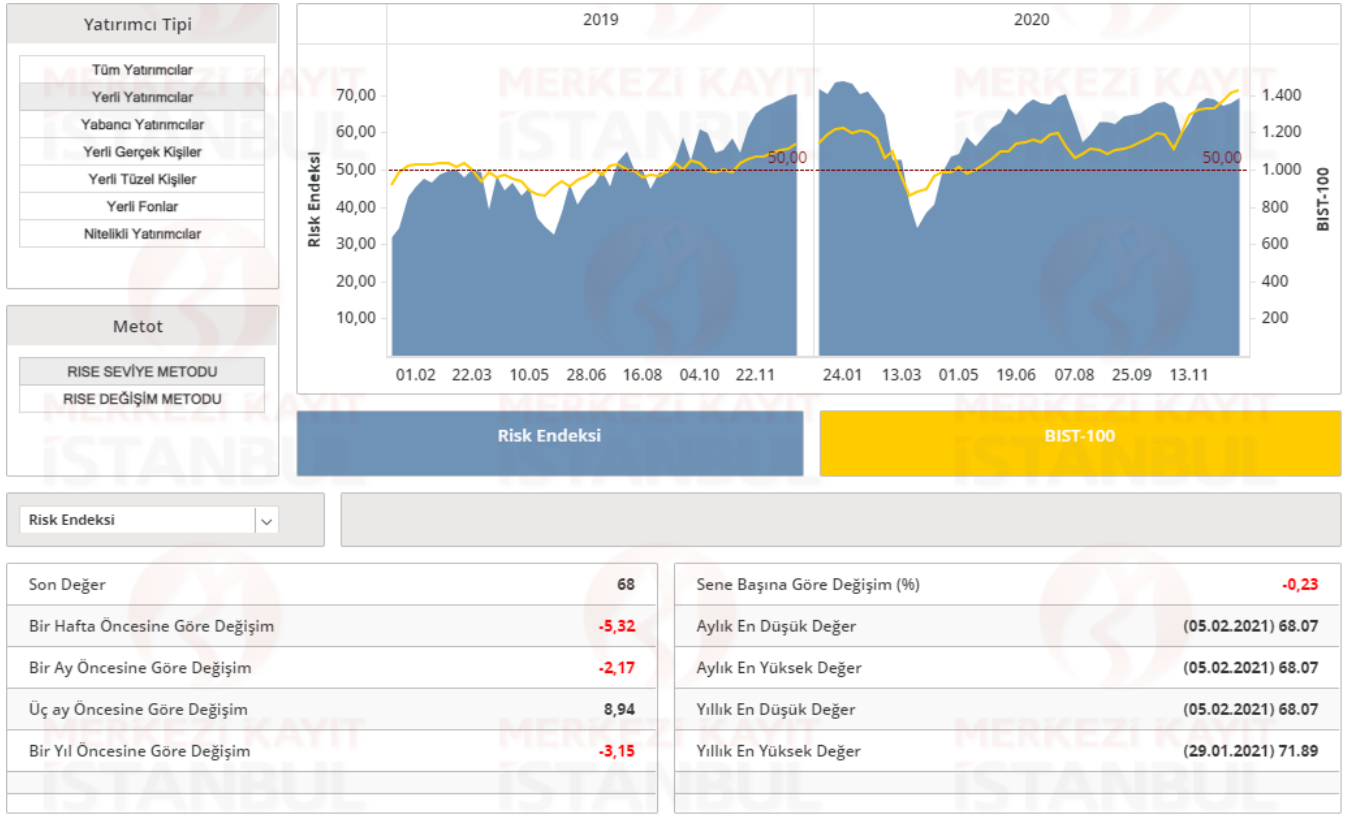
Yatırımcı Tipi
Tüm Yatırımcılar
Yerli Yatırımcılar
Yabancı Yatırımcılar
Yerli Gerçek Kişiler
Yerli Tüzel Kişiler
Yerli Fonlar
Nitelikli Yatırımcılar

Metot
RISE SEVİYE METODU
RISE DEĞİŞİM METODU

Risk Endeksi

Son Değer	51	Sene Başına Göre Değişim (%)	-7,26
Bir Hafta Öncesine Göre Değişim	-11,33	Aylık En Düşük Değer	(05.02.2021) 50.96
Bir Ay Öncesine Göre Değişim	-8,62	Aylık En Yüksek Değer	(05.02.2021) 50.96
Üç ay Öncesine Göre Değişim	10,86	Yıllık En Düşük Değer	(05.02.2021) 50.96
Bir Yıl Öncesine Göre Değişim	-9,36	Yıllık En Yüksek Değer	(15.01.2021) 57.96

14. Türkiye’de İhraç Edilen Özel Sektör Borçlanma Araçlarının Döviz Cinsi Bazlı Dağılımı (Kümülatif)

Nominal Değer (Milyon)	2020	2019	Yıllık Değişim
Türk Lirası	129.565	113.203	14%
Euro	5	5	0%

Döviz Türü	2020		2019	
	İhraççı Sayısı	ISIN Sayısı	İhraççı Sayısı	ISIN Sayısı
Türk Lirası	138	767	140	746
Euro	1	1	1	1

Türkiye’de ihraç edilen özel sektör borçlanma araçlarının döviz cinsi dağılımına bakıldığında 2020’de Türk Lirası cinsinden borçlanma araçları hacmi yıllık bazda %14 artış kaydederek; 113 milyar TL’den 129 milyar TL’ye yükselmiştir. 2019’a kıyasla Türk Lirası cinsinden ihraçların ihraççı sayısı gerilerken; ISIN sayısı artmıştır.

Rezerv para cinsinden ihraçların maliyetlerinin yüksek seyretmesi sebebiyle bu para cinslerinde 2020’de 2019’a kıyasla yeni bir ihraç gerçekleştirilmemiştir.

15. Türkiye’de İhraç Edilen Türk Lirası Cinsinden Özel Sektör Borçlanma Araçlarının Kıymet Tipi Dağılımı (Kümülatif)

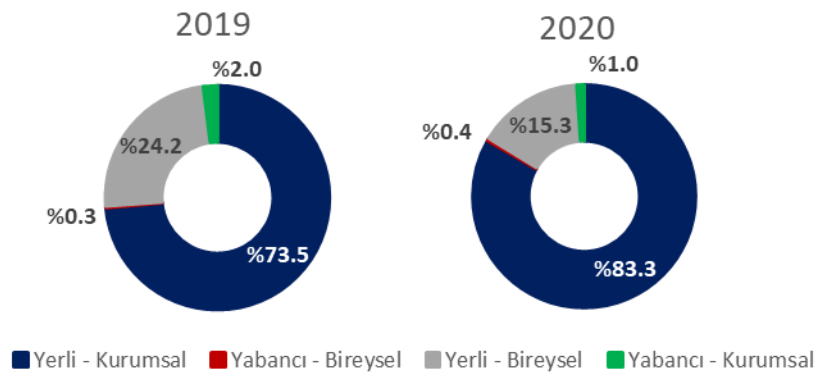
Türk Lirası (Milyon)	2020	2019	Yıllık Değişim
Finansman Bonosu	55.068	51.811	6%
Sermaye Benzeri Borçlanma Aracı	19.694	19.178	3%
Özel Sektör Tahvili	23.275	19.106	22%
Yönetim Sözleşmesine Dayalı Kira Sertifikası	22.049	12.031	83%
Varlığa Dayalı Menkul Kıymet	6.099	5.512	11%
Yapılandırılmış Borçlanma Aracı	24	2.462	-99%
İpotek Teminatlı Menkul Kıymet	2.000	2.000	0%

2020 yıl sonu itibarıyla Türkiye’de Türk Lirası cinsinde ihraç edilen borçlanma araçlarının neredeyse yarısını Finansman Bonoları oluşturmaktadır. Finansman bonolarının toplam içerisindeki hacmen yüksekliğini korurken payı 2019’daki %46 seviyesinden 2020’de %43’e düşmüştür. Finansman bonolarını, toplam içerisindeki payları sırasıyla %18 ve %17 olan Özel Sektör Tahvili ve Sermaye Benzeri Borçlanma Araçları takip etmeye devam etmektedir.

2019 yıl sonu ile kıyaslandığında ise 2020 yıl sonunda en yüksek artış Yönetim Sözleşmesine Dayalı Kira Sertifikası’nda kaydedilmiştir.

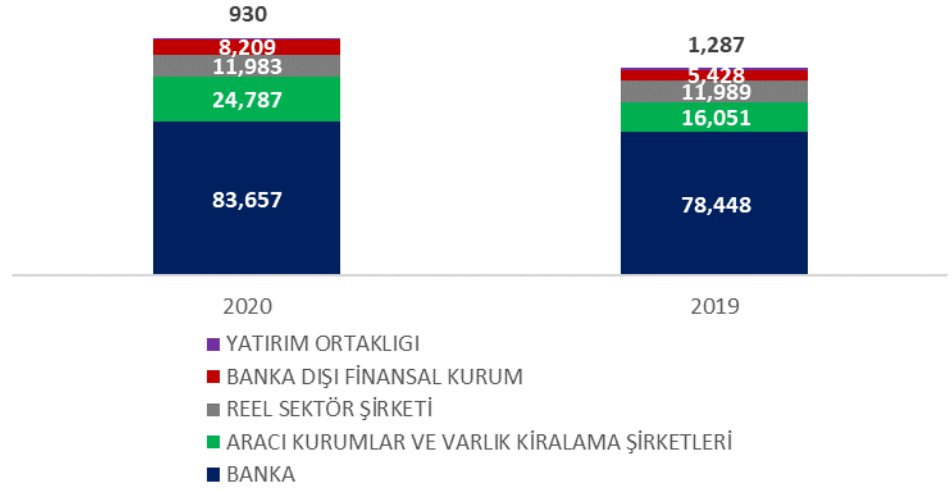
Yapılandırılmış Borçlanma Araçları yıllık bazda önemli derecede gerileme kaydetmiştir.

16. Türkiye’de İhraç Edilen Özel Sektör Borçlanma Araçlarına Yatırım Yapan Yatırımcıların Uyruk ve Kimlik Tipi Bazında Dağılımı (Kümülatif)

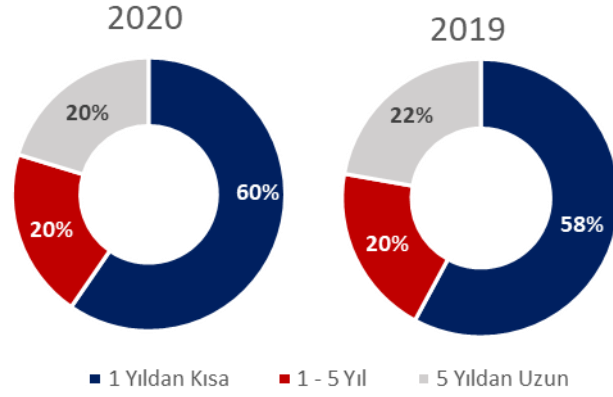
2020 yıl sonunda, yerli kurumsal yatırımcıların payı 2019 yıl sonuna kıyasla ciddi şekilde artış kaydetmiş, %73,5 seviyesinden %83,5 seviyesine artmış ve toplam içerisinde en yüksek paya sahip olmaya devam etmiştir. İhraç edilen borçlanma araçlarında 2019’da %24,2 oranındaki yerli bireysel yatırımcı payı %15,3’e düşmüştür. Türk Lirasının ve piyasaların dalgalı seyri etkisinde yabancı kurumsal yatırımcıların toplam yatırımcı tabanı içerisindeki oranı 2019’daki %2 seviyesinden %1,0’a gerilemiştir.

17. Türkiye’de İhraç Edilen Türk Lirası Cinsinden Özel Sektör Borçlanma Araçlarının İhraççı Bazında Tarihsel Hacimleri (Kümülatif)

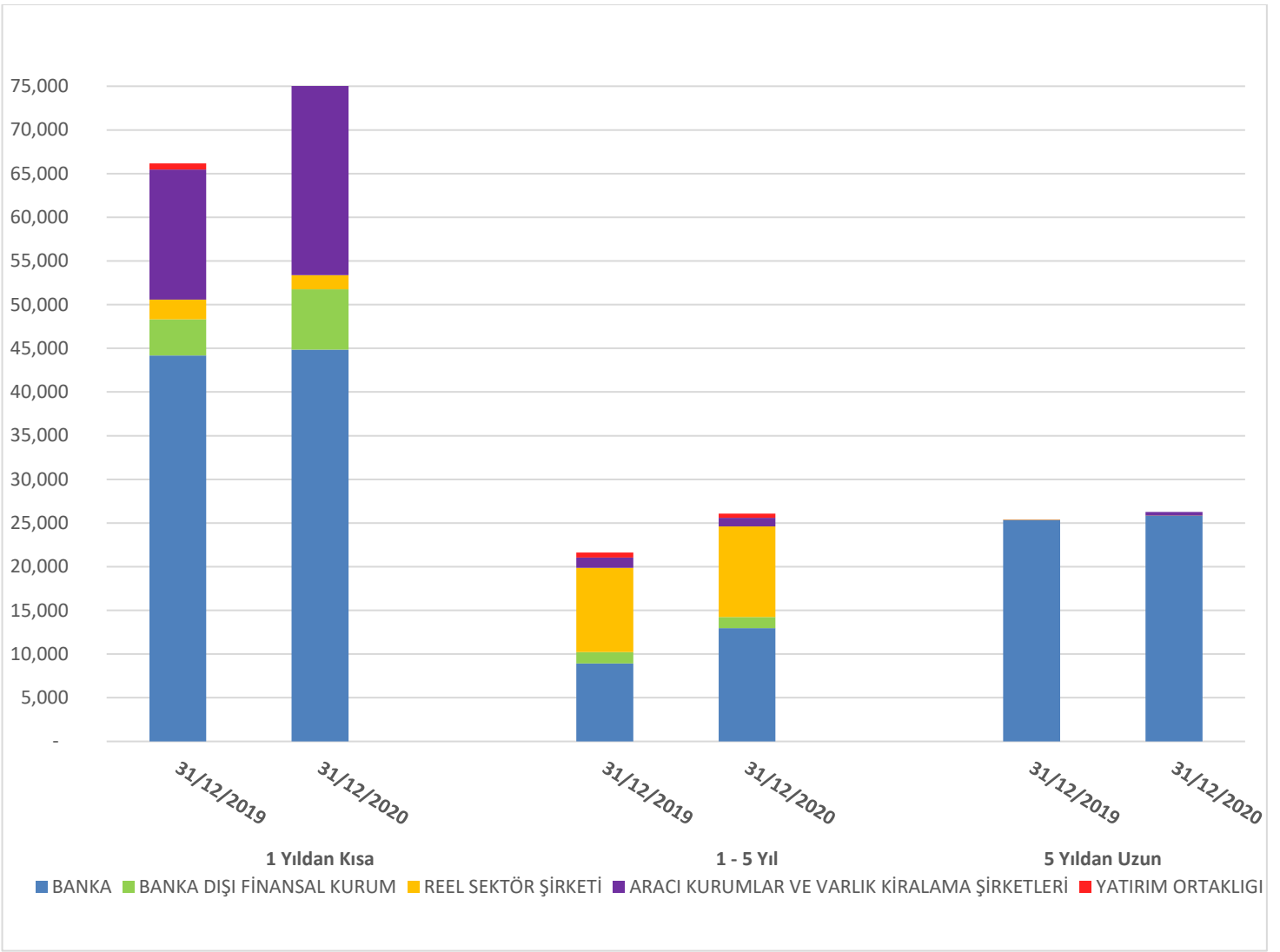

2020’de Bankalar tarafından gerçekleştirilen ihraçların payı %65 ile hafif düşmesine rağmen toplam ihraçlar içerisinde en yüksek paya sahip olmaya devam etmektedir (2019: %69). Aracı Kurumlar ve Varlık Kiralama Şirketlerinin tarafından gerçekleştirilen ihraçların nominal değeri yıllık bazda %54 artmıştır. Bu ihraçları yıllık bazda %51 artışla Banka Dışı Finansal Kurumların gerçekleştirdiği ihraçlar takip etmektedir. Bu artışla Banka Dışı Finansal Kurumların payı %6’ya çıkmıştır.

18. Türkiye’de İhraç Edilen Türk Lirası Cinsinden Özel Sektör Borçlanma Araçlarının Vade Bazında Tarihsel Hacimleri (Kümülatif)

2019 yılsonunda %59 seviyesinde olan 1 yıldan kısa vadeli ihraçların toplam içerisindeki payı 2020 yılsonu itibariyle %60 seviyesine yükselmiştir. 5 yıldan uzun vadeli borçlanma araçlarının payında yaşanan gerileme de dikkate alındığında vadesi yaklaşan ihraçların 1 yıldan Kısa vadeye çekildiği görülmektedir. Yılsonuna kıyasla 1-5 yıl vadeli ihraçların payı ise sabit kalmıştır. 1 yıldan kısa vadeli ihraçlarda yaşanan yığılma ile oluşan dengesiz dağılım, TL faiz oranlarında düşüş beklentisi ile önümüzdeki dönemde bu ihraçların refinansmanının mümkün olacağına işaret etmektedir.

2020 yılsonu itibariyle toplam ihraçların %65'ini gerçekleştirmiş olan Bankaların, 1-5 yıl vadeli ihraç hacimleri yıllık %45 artış kaydederken; 1 yıldan kısa vadeli Banka Dışı Finansal Kurum ile Aracı Kurumlar ve Varlık Kiralama Şirketleri ihraçlarının hacimleri ciddi bir değişimle sırasıyla %67 ve %57 oranında artmıştır.

Toplam ihraçlar içerisinde payı %19 seviyesinde olan Aracı Kurumlar ve Varlık Kiralama Şirketleri en fazla paya sahip olan ikinci ihraççı konumunda yer almaktadır. Aracı Kurumlar ve Varlık Kiralama Şirketleri'nin ihraçlarının %94'ü 1 yıldan kısa vadeli ihraçlardan oluşmaktadır.